

CỘNG HÒA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM
Độc lập- Tự do- Hạnh phúc

BÁO CÁO TÓM TẮT SÁNG KIẾN

1. Tên sáng kiến: *Tổ chức chữa lỗi trong làm bài văn nghị luận văn học của học sinh lớp 12 Trường Thực hành Sư phạm.*

2. Mục tiêu sáng kiến:

- Giúp các em học sinh tự phát hiện lỗi và xác định nguyên nhân mắc lỗi trong bài văn nghị luận văn học, biết cách sửa lỗi trong bài văn, từ đó có ý thức thận trọng để tránh mắc lỗi trong bài làm văn nghị luận

- Giúp học sinh khắc phục tâm lí sợ khó, ngại viết bài nghị luận văn học, đồng thời giúp các em chủ động, tự tin khi làm bài tập làm văn, từ đó tạo được hứng thú học tập và nâng cao chất lượng học tập môn Ngữ văn.

3. Mô tả nội dung sáng kiến:

3.1. Cơ sở lý luận:

- Cùng với quá trình đọc hiểu văn bản, trong trường phổ thông học sinh còn viết bài nghị luận văn học. Riêng đối với học sinh lớp 12, môn Ngữ văn là môn thi bắt buộc trong kì thi tốt nghiệp THPT Quốc gia. Trong bài thi môn Ngữ văn, câu hỏi nghị luận văn học là 5.0 điểm (chiếm 50% điểm trong toàn bài thi). Vì vậy, bài nghị luận văn học có ý nghĩa quyết định đến điểm bài thi môn Ngữ văn.

- Do đặc thù của bài làm nghị luận văn học vừa đòi hỏi năng lực cảm thụ văn chương vừa đòi hỏi năng lực tư duy logic nên học sinh gặp không ít khó khăn và mắc nhiều lỗi trong bài viết. Những học sinh tư duy cụ thể, cảm tính, ít năng lực suy luận, thiếu tư duy hình tượng, cũng như chưa biết vận dụng các thao tác lập luận sẽ gặp khó khăn trong triển khai bài viết.

3.2. Cơ sở thực tiễn:

Bài làm văn nghị luận văn học của học sinh lớp 12 vẫn còn mắc rất nhiều lỗi:

- Lỗi lập luận thiếu hệ thống luận điểm, luận cứ và dẫn chứng như trình bày thiếu tính lô-gic, hệ thống luận cứ không làm sáng tỏ luận điểm; luận điểm không rõ ràng, luận cứ thiếu toàn diện, luận cứ không phù hợp luận điểm, sắp xếp các luận cứ lộn xộn không theo trật tự nào. Phần này nguyên nhân chính do học sinh không chịu lập dàn ý trước khi viết.

- Lỗi không xác định vấn đề nghị luận, bài viết lan man, thiếu trọng tâm. Lỗi này do học sinh xem nhẹ khâu phân tích đề, thiếu kĩ năng phân tích đề, học sinh không có thói quen suy nghĩ kỹ, chú ý đề bài yêu cầu, mà cứ thấy tên tác giả, đúng vấn đề “tử” là viết tất cả những gì mình biết về tác giả, tác phẩm ấy nên bài viết rất dài nhưng không đúng trọng tâm, lan man.

- Lỗi hình thức trình bày. Một thực tế cho thấy hiện nay đối với học sinh 12, còn mắc rất nhiều lỗi trong việc viết văn như lỗi chính tả, dùng từ, viết câu, viết đoạn, lỗi liên kết,... Những lỗi này do việc không hiểu nghĩa của từ, không vững cấu trúc ngữ pháp mà còn do các em ít được rèn luyện kĩ năng viết văn.

3.3. Tổ chức chữa lỗi trong bài làm văn nghị luận văn học cho học sinh lớp 12

- Trước khi tổ chức sửa lỗi, giáo viên cần phân loại lỗi trong bài viết của học sinh:

+ Sau khi học sinh làm bài viết, trong quá trình chấm bài, giáo viên phân loại lỗi mà học sinh mắc phải trong bài làm của các em. Lưu ý những lỗi cơ bản, thường gặp.

+ Giáo viên lựa chọn những lỗi sẽ sửa trên bảng lớn trong tiết trả bài và sửa bài làm văn cho các em. Lưu ý, giáo viên không nêu lỗi và cách sửa lỗi trực tiếp trên bài làm sửa trước lớp mà để cả lớp nhận diện và cũng không công bố tên học sinh mắc lỗi để tránh học sinh “xấu hổ” vì bị “bêu xấu” trước lớp.

+ Thống kê và xếp loại điểm của học sinh.

Ví dụ với đề bài: Cảm nhận về đẹp hình tượng người lính Tây Tiến trong đoạn thơ sau, từ đó nhận xét về vẻ đẹp người chiến sĩ cách mạng trong kháng chiến chống Pháp.

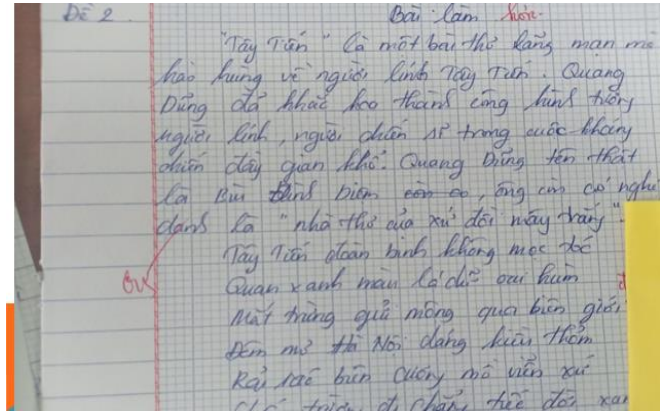
Tây Tiến đoàn binh không mọc tóc

Sông Mã gầm lên khúc độc hành

(Trích *Tây Tiến*- Quang Dũng,

Ngữ văn 12, tập 1, NXB Giáo dục Việt Nam)

Có học sinh đã mở bài như sau:

Với mở bài bên, học sinh mắc nhiều lỗi: xác định chưa đúng vấn đề nghị luận; sắp xếp các ý lộn xộn, không trật tự; lỗi dùng từ và lỗi chính tả, các ý trong đoạn thiếu liên kết.

- Trong khi tổ chức sửa lỗi trên lớp:

- + Giáo viên chiếu đoạn văn, bài văn mắc lỗi của học sinh trên máy chiếu/ tivi.
- + Gọi HS đọc đoạn văn, nhận xét về lập luận, chính tả, dùng từ, đặt câu, liên kết,...
- + Chỉ ra lỗi mắc phải trong đoạn văn, bài văn và nêu nguyên nhân.
- + HS trình bày cách sửa đổi với các lỗi được phát hiện.
- + HS ghi chú vào bài làm lỗi của mình và sửa lại cho đúng và hay hơn.
- + Giáo viên kiểm tra việc sửa lỗi của HS, ghi nhận sự tiến bộ của các em.

4. Phạm vi áp dụng:

Sáng kiến được áp dụng tại lớp 12TH và 12^A Trường Thực hành Sư phạm. Tuy nhiên với những vấn đề về lỗi trong bài nghị luận văn học và cách tổ chức chữa lỗi, sáng kiến có thể áp dụng linh hoạt cho việc chữa lỗi ở các lớp 12 khác nói riêng và các khối lớp cấp THPT trong và ngoài trường.

5. Thời gian áp dụng: Sáng kiến này được áp dụng trong năm học 2020- 2021.

6. Hiệu quả sáng kiến

Đổi chiếu kết quả bài viết câu *nghị luận văn học* trong kiểm tra giữa học kì I và bài kiểm tra giữa học kì II tại 2 lớp 12TH và 12^A để thấy sự tiến bộ của HS:

Lớp	12 TH (28 HS)				12 ^A (36 HS)			
	Điểm 0-0,1,75 điểm	Điểm 2,0- 2,75 điểm	Điểm 3, 0- 3,75 điểm	Điểm 4,0- 50 Điểm	Điểm 0-0.1.75 điểm	Điểm 2,0- 2,75 điểm	Điểm 3,0- 3,75 điểm	Điểm 4,0- 50 Điểm
Giữa kì I	01 bài	10 bài	14 bài	03 bài	02 bài	16 bài	13 bài	05 bài
Tỉ lệ	3,57%	35,71	50%	10,71%	5,6%	57,6%	36,11%	13,8%
Giữa kì II	0.0 bài	05 bài	17 bài	06 bài	0.0 bài	11 bài	17 bài	8 bài
Tỉ lệ	0%	17,87	60,71	21,43	0%	30,56%	47,22%	22,22%

Như vậy với kết quả trên, không còn học sinh viết kém, tỷ lệ câu nghị luận văn học viết yếu, trung bình giảm nhiều, số lượng bài viết khá giỏi tăng lên đáng kể. Điều này cho thấy, việc giáo viên chú tâm đến việc chữa lỗi cho bài làm văn của học sinh thì kết quả bài làm, cũng như hiệu quả học tập môn Ngữ văn sẽ tăng lên đáng kể. Tuy nhiên, để đạt kết quả làm bài tốt câu nghị luận văn học thì việc chữa lỗi phải diễn ra thường xuyên, kết hợp với việc bồi dưỡng năng lực tiếp nhận văn chương cho các em.